

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 23868/2023
11.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца-противтуженог АА из ..., на привременом раду у ..., чији је пуномоћник Властимир Михајловић, адвокат из ..., против тужене-противтужиље ББ из ..., чији је пуномоћник Александар Милић, адвокат из ..., ради измене одлуке о издржавању, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 178/23 од 04.05.2023. године, у седници већа одржаној 11.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 178/23 од 04.05.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Неготину П2 189/22 од 22.12.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је захтев тужиоца-противтуженог којим је тражио да престане његова обавеза плаћања издржавања према туженој-противтужиљи у износу од 30.000,00 динара месечно, како је утврђено пресудом Основног суда у Неготину П2 54/19 од 21.01.2021. године. Ставом другим изреке, одбијен је евентуални тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се смањи његова обавеза издржавања тужене-противтужиље, тако што би на име свог дела доприноса у издржавању плаћао износ од 10.000,00 динара месечно од 26.08.2021. године, као дана подношења тужбе, па убудуће, док законска обавеза траје и то сваког 1ог до 5ог у месецу за текући месец, те да се на тај начин измени став први изреке пресуде Основног суда у Неготину П2 54/19 од 21.01.2021. године. Ставом трећим изреке, одбијен је противтужбени захтев тужене-противтужиље којим је тражила да суд обавезе тужиоца да јој на име свог дела доприноса у издржавању месечно плаћа износ од 45.000,00 динара од 29.11.2021. године, као дана подношења противтужбе, па убудуће, док законска обавеза траје, сваког 1ог до 5ог у месецу за текући месец, с тим да заостале, а неисплаћене рате исплати одједном, све са законском затезном каматом од дана доспелости до коначне исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, из чије садржине произлази да исту побија због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11...10/23), Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а нема битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 7. и 8. истог закона, на коју се садржином ревизије указује. Другостепени суд је одлучио о жалби тако што је прихватио чињенично стање утврђено првостепеном пресудом и за донету одлуку изнео правне разлоге у односу на које ревизија није основана. Наводи ревизије у вези са чињеницама не уживају значај, имајући у виду да је чланом 407. став 2. ЗПП, изричито прописано да ревизија не може да се изјави због погрешног и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Према утврђеном чињеничном стању, тужена-противтужиља је тужиочева ћерка из првог брака. Пресудом Основног суда у Неготину П2 54/19 од 21.01.2021. године, тужилац је обавезан да на име свог доприноса за издржавање ћерке плаћа месечно износ од 30.000,00 динара од 15.03.2019. године, па убудуће, док постоји законска обавеза, уз обавезу исплате доспелих, а неисплаћених рата. Наведеном пресудом измењена је пресуда Основног суда у Неготину П2 104/14 од 04.04.2016. године, којом је тужилац, као отац, био обавезан да на име свог доприноса за издржавање малолетне ћерке плаћа износ од 22.000,00 динара од 16.05.2014. године. Тужилац је након развода брака са мајком тужене, засновао нову брачну заједницу, из које има двоје малолетне деце школског узраста, рођене ... године и ... године. Тужилац живи и ради у ..., на пословима ... у ... и остварује месечну зараду од око 2.000 евра. Живи у изнајмљеном стану у ... од 59 м2 и има кредит за опремање стана. У власништву нема непокретну имовину. Путнички аутомобил поседује. Његова супруга је пре закључења брака радила као ..., а сада је незапослена. Тужилац осим наведене зараде не остварује допунску зараду и не ради прековремено. Родитељи тужиоца су пензионери са месечним примањима, отац са пензијом од 22.000,00 динара и мајка са пензијом од 500-600 евра. Према њима тужени нема обавезу издржавања.

Тужена је рођена ... године. Студент је основних академских студија ... у Прву школску годину 20.../20... уписала је као самофинансирајући студент, а затим је другу годину 20.../20... уписала као студент чије се школовање финансира на терет буџета РС и положила све испите из претходне године. Због студија станује у изнајмљеном стану у Одлази код мајке у ..., где је њен дом. Месечне потребе тужене износе 65.000,00 динара, а исте се односе на издатке за плаћање стана, хране, уџбеника, интернета, превоза, куповине одеће, обуће и средстава за хигијену. Мајка тужена је запослена у „...“ у ..., као ... остварује месечну зараду од око 80.000,00-81.000,00 динара. Живи у ..., у домаћинству са својим братом и његовим сином. Нема обавезу издржавања других лица. Према извештају Центра за социјални рад у Неготину, од престанка заједнице живота тужиоца и мајке тужене, о туженој ББ и њеним потребама бринула је мајка, а отац није редовно учествовао у издржавању, па је издржавање остваривано судским путем. Према подацима Министарства за рад, борацка и социјална питања, минимална сума издржавања – месечна накнада за

издржавање на име смештаја у хранитељску породицу за децембар 2022. године износи 40.846,00 динара.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, нижестепени судови су закључили да су неосновани примарни и евентуални тужбени захтеви тужиоца за измену обавезе одређене претходном правноснажном пресудом, тако што би престала, односно била смањена његова обавеза издржавања тужене, јер се нису остварили услови за примену члана 155. став 4. и 164. Породичног закона. Одлучујући о противтужбеном захтеву тужене за промену висине издржавања, нижестепени судови су закључили да је исти неоснован из разлога што тужилац, осим издржавања тужене, има и обавезу издржавања двоје малолетне деце, те нема услова ни могућности да се повећа износ његовог доприноса за издржавање тужене као пунолетног детета.

По оцени Врховног суда, правилно је становиште нижестепених суда да се у конкретном случају околности на основу којих је донета претходна одлука о издржавању нису промениле на начин да су се стекли услови за њену измену у смислу смањења или повећања висине обавезе издржавања од стране тужиоца, односно да су испуњени услови из члана 164. Породичног закона, за коју одлуку су дати довољни разлози које, као правилне и на закону засноване, прихвата и овај суд.

Чланом 155. Породичног закона (“Службени гласник РС”, бр. 18/2005...6/15), прописано је да пунолетно дете које се редовно школује има право на издржавање од родитеља сразмерно њиховим могућностима, а најкасније до навршене 26. године живота (став 2). Нема право на издржавање пунолетно дете ако би прихватање његовог захтева за издржавање представљало очигледну неправду за родитеље односно друге крвне сроднике, што овде није случај.

Одредбом члана 164. Породичног закона, прописано је да се висина издржавања може смањити или повећати ако се промене околности на основу којих је донета претходна одлука. Код одлучивања о захтевима такве врсте, суд је дужан да се руководи критеријумима прописаним Породичним законом у члану 160. Реч је о критеријумима да се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања (став 1), при чему се води рачуна о минималној суми издржавања, коју суму као надокнаду за храненике односно за лица на породичном смештају, периодично утврђује министарство надлежно за породичну заштиту, у складу са законом (став 4). Потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода, те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 2), док могућности дужника издржавања зависи од његових прихода, могућности за запослење и стицања зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 3).

По налажењу Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право када су закључили да је тужилац у обавези и могућности да доприноси издржавању тужене месечним износом од 30.000,00 динара, због чега су захтеви странака стављени у овом поступку одбијени као неосновани. Код утврђеног да је тужена пунолетна, али се налази на редовном школовању, да је тужени здрав и радно способан, да радом остварује зараду и да је као родитељ дужан да ангажује све своје могућности у складу са законом како би уредно извршавао своју законску обавезу издржавања, правилно су нижестепени судови закључили да нису испуњени

услови из члана 155. став 4. ПЗ и да је неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да престане његова обавеза издржавања тужене. Исплатом износа на који је обавезан неће бити угрожена његова егзистенција и егзистенција његове породице. Узете су у обзир све битне чињенице чијом је оценом одлучено у складу са чланом 160. и 164. Породичног закона, нарочито чињенице о потребама тужене, доходовним и имовинским приликама тужиоца, као и мајке тужене. Без утицаја на другачију одлуку су наводи ревизије тужиоца да осим издржавања малолетне деце из другог брака има обавезу издржавања и супруге, јер је незапослена. Ово због тога што је супруга радно способна, што произлази из чињенице да је пре закључења брака са тужиоцем била запослена као чистачица, те она такође има обавезу да даје свој допринос у издржавања малолетне деце које има са тужиоцем. Осим тога, како је тренутно незапослена и води бригу о деци, то је тужилац у могућности да се додатно радно ангажује, како би остварио додатне приходе у циљу побољшања материјалне ситуације и испуњавања правних обавеза према туженој. Такође, неосновано се ревизијом тужиоца указује да првостепени суд није водио рачуна о материјалним стању оба родитеља, те није оценио околност да је мајка тужене запослена и да има висока примања. Ово због тога што су наведене чињенице нижестепени судови при доношењу одлуке имали у виду, али су правилно закључили да нема места престанку односно смањењу тужичеве обавезе издржавања, код чињенице да су се потребе тужене повећале у односу на претходни период и да тужени сразмерно могућностима, без опасности по своју и егзистенцију лица која је по закону дужан да издржава, може од зараде коју остварује да издваја 30.000,00 динара месечно за издржавање тужене као пунолетног детета на редовном школовању. При том, зарада мајке тужене знатно је нижа од зараде тужиоца, који се неприхватљиво позива на њена висока примања, превиђајући да више од половине утврђених финансијским потреба тужене сноси њена мајка. Обавеза родитеља да издржава своје дете на редовном школовању, заједничка је обавеза оба родитеља, сваки од њих је у обавези да издржавању доприноси сразмерно својим могућностима. Следствено томе, правилно је у овој ствари одлучено одбијањем захтева тужиоца да његова обавеза према туженој престане, а евентуално буде смањена.

По налажењу Врховног суда, неосновани су ревизијски наводи тужиоца да је одлуком нижестепених судова угрожена његова егзистенција и егзистенција његове породице и да приликом одређивања висине суд није водио рачуна о његовим примањима, личним потребама и обавези издржавања других лица. Насупрот таквом истицању, водећи рачуна управо о потребама тужиоца и његовим обавезама, висина издржавања није повећана по противтужбеном захтеву који је одбијен.

Овај суд је приликом доношења одлуке имао у виду и остале наводе ревизије, али је оценио да су неосновани, јер суштински представљају понављање навода који су истицани у жалби против првостепене пресуде, а ове наводе је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које у свему прихвата и овај суд.

Из напред изнетих разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић